

Міжнародний гуманітарний університет
Факультет мистецтва та дизайну
Кафедра мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Історія української культури

Галузь знань	<u>02 «Культура і мистецтво»</u>
Спеціальність	<u>025 «Музичне мистецтво»</u>
Назва освітньої програми	<u>Музичне мистецтво</u>
Рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський) рівень</u>

Розробники і викладачі	Контактний тел.	E-mail
Старший викладач кафедри мистецтвознавства та загальногуманітарних дисциплін Мараховська Ксенія Дмитрівна	099-181-55-453	marakhovska.kseniia@gmail.com

1. АНОТАЦІЯ ДО КУРСУ

Історія української культури – дисципліна, яка формує ідентичність і національну самоповагу, адже історія культури концентрує у собі такі взаємопов’язані речі, як національна мова, традиції та історична пам’ять. Вводячи здобувача у світ української культури з її основними науковими проблемами і дискурсами, автор намагається представити головні історичні віхи, викладає процес становлення усіх напрямів розвитку культури, простежити процес формування національно-культурних цінностей, поширення нових стилів мистецтва, констатовано зв’язок часів через збереження і розвиток культурних традицій у контексті сучасного культурологічного підходу до культури України як комплексної системи. Автор прагне розглядати історію української культури крізь призму трьох основних проблем: творення певного типу суспільства – умовно кажучи, певної цивілізації; системи спільних цінностей – матеріальних, духовних; та розвитку менталітету історичної людини тобто ідеології. Увагу приділено також з’ясуванню низки теоретичних питань щодо сутності культури, її структури, взаємозв’язку з економічними, політичними та іншими суспільними процесами, співвідношенню загальнолюдських та національних культурних цінностей, традиціям та новаціям у культурі тощо. Розглядаються й проблеми збереження національних культурних традицій в народному середовищі, що власне і зробило можливим українське культурне відродження і появу незалежної української держави у ХХ ст.

Метою навчальної дисципліни є формування уявлень про визначальні ментальні особливості і художньо-естетичні прояви різних етапів української культури та уявлень про Україну як етнос художньо-естетичного гатунку. Виклад курсу “Історія української культури” спрямований на вивчення здобутків української матеріальної та духовної культури від її витоків до сьогодення, можливостей запозичення культурних цінностей інших народів, порівняльного аналізу ролі і місця вітчизняної культури в контексті світових та європейських культуротворчих процесів.

2. ОЧІКУВАНІ КОМПЕТЕНТНОСТІ, ЯКІ ПЛАНУЄТЬСЯ СФОРМУВАТИ ТА ДОСЯГНЕННЯ ПРОГРАМНИХ РЕЗУЛЬТАТІВ

У процесі реалізації програми дисципліни «Історія української культури» формуються наступні компетентності із передбачених освітньою програмою:

Інтегральна компетентність

Здатність розв’язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми у галузі музичної професійної діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування системи інтегрованих художньо-естетичних знань з теорії, історії музики, педагогіки та виконавства та характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності (ЗК)

ЗК14. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.

ЗК17. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

Спеціальні (фахові) компетентності

СК12. Здатність збирати, аналізувати, синтезувати художню інформацію та застосовувати її в процесі практичної діяльності.

СК13. Здатність використовувати широкий спектр міждисциплінарних зв’язків.

Навчальна дисципліна «Історія Української культури» забезпечує досягнення програмних **результатів навчання (РН)**, передбачених освітньою програмою:

РН 4. Аналізувати музичні твори з виокремленням їх належності до певної доби, стилю, жанру, особливостей драматургії, форми та художнього змісту.

РН 11. Застосовувати теоретичні знання та навички у творчій практичній діяльності.

Заплановані результати навчання за навчальною дисципліною

Знання:

1. сутність наукових концепцій про культуру і цивілізацію;
2. основні теоретичні поняття, та категорії, які входять до культурологічного апарату;
3. витoki української культури, особливості матеріальної і духовної культури Київської Русі та Галицько-Волинської держави;
4. вплив європейського ренесансу на розвиток української культури у XIV-XVI ст.;
5. культуру і мистецтво українського бароко, просвітництва та романтизму в Україні;
6. здобутки та характерні риси української культури XIX – поч. XXI ст.

Уміння:

- самостійно аналізувати та пояснювати культурологічні поняття, терміни і феномени;
- порівнювати культурно-мистецькі явища різних епох;
- самостійно визначати приналежність культурно-мистецьких пам'яток до відповідних культурно-історичних епох.

3. ОБСЯГ ТА ОЗНАКИ КУРСУ

Загалом		Вид заняття (денне відділення / заочне відділення)			Ознаки курсу		
ЄКТС	годин	Лекційні заняття	Практичні заняття	Самостійна робота	Курс, (рік навчання)	Семестр	Обов'язкова / вибіркова
3	90	28	14	48	1	1	Обов'язкова

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин			
	всього	у тому числі		
		лекц.	прак	сам. роб.
Тема 1. Загальнотеоретичні основи курсу «Історія української культури» як навчальна дисципліна.	12	4	2	6
Тема 2. Найдавніші культури на території України.	13	4	2	7
Тема 3. Культура Київської Русі.	13	4	2	7
Тема 4. Культура епохи Барокко та доби Просвітництва (XVII - XVIII вв.)	13	4	2	7
Тема 5. Художня культура України XIX століття	13	4	2	7
Тема 6. Українська культура кінця XIX – першої половини XX ст.	13	4	2	7
Тема 7. Сучасна українська культура	13	4	2	7
Разом	90	28	14	48

5. ТЕХНІЧНЕ Й ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ / ОБЛАДНАННЯ

Здобувачі отримують теми та питання курсу, основну і додаткову літературу, рекомендації, завдання та оцінки за їх виконання. Окрім того, практичні навички у пошуку та аналізу інформації за курсом, з оформлення індивідуальних завдань, тощо, здобувачі отримують, користуючись університетськими комп'ютерними класами, інтерактивною дошкою та бібліотекою.

6. ПИТАННЯ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	годин
		денна форма

1	<p>Тема 1. Загальнотеоретичні основи курсу «Історія української культури» як навчальна дисципліна.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. «Історія української культури» як навчальна; дисципліна, її предмет, мета і завдання. Сутність культури; 2. Методи культурологічних досліджень; 3. Функції культури; 4. Типологія культур. 	4
2	<p>Тема 2. Найдавніші культури на території України</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Тріпільська культура; 2. Скіфо-сарматська культура; 3. Культура і дохристиянські вірування східних слов'ян. 	4
3	<p>Тема 3. Культура Київської Русі.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Основні витоки культури Київської Русі; 2. Освіта Київської Русі; 3. Новий етап у розвитку культури Київської Русі(X-XIст.); 4. Ренесанс в українській культурі. 	4
4	<p>Тема 4. Культура епохи Барокко та доби Просвітництва (XVII - XVIII вв.)</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Національна система освіти в Україні в XVII - XVIII ст.; 2. Книгодрукування; 3. Мистецтво українського бароко: <ol style="list-style-type: none"> а) архітектура; б) скульптура; в) живопис; г) музика; д) театр; є) література. 	4
5	<p>Тема 5. Художня культура України XIX століття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні тенденції розвитку Західної Європи і України XIX століття; 2. Основні художні напрями XIX століття: <ol style="list-style-type: none"> а) Класицизм; б) Романтизм; в) Реалізм. 3. Особливості української культури XIX століття: <ol style="list-style-type: none"> а) Література; б) Архітектура; в) Скульптура; г)Образотворче мистецтво; д) Музика; 	4

	е) Театральне мистецтво.	
6	Тема 6. Українська культура кінця XIX – першої половини XX ст. 1. Загальні тенденції розвитку культури на рубежі XIX-XX ст; 2. Модернізм як світоглядно-естетична система; 3. Становлення української культури в умовах прогресуючого тоталітаризму; 4. Український культурний ренесанс 20-30-х рр.	4
7	Тема 7. Сучасна українська культура 1. Специфіка становлення сучасної культури України; 2. Постмодернізм як світоглядно-естетична система; 3. Тенденції розвитку сучасної української культури.	4
	Всього	28

7. САМОСТІЙНА РОБОТА

До самостійної роботи здобувачів щодо вивчення дисципліни «Історія української культури» включаються:

1. Знайомство з науковою та навчальною літературою відповідно зазначених у програмі тем.
2. Опрацювання лекційного матеріалу.
3. Підготовка до практичних занять.
4. Консультації з викладачем протягом семестру.
5. Самостійне опрацювання окремих питань навчальної дисципліни.
6. Підготовка та виконання індивідуальних завдань у вигляді есе, рефератів тощо.
7. Підготовка до підсумкового контролю.

Тематика та питання до самостійної підготовки та індивідуальних завдань

№ з/п	Назва теми	годин
		денна форма
1	Тема 1. Загальнотеоретичні основи курсу «Історія української культури» як навчальна дисципліна. 1. «Історія української культури» як навчальна; дисципліна, її предмет, мета і завдання. Сутність культури; 2. Методи культурологічних досліджень; 3. Функції культури; 4. Типологія культур. Реферат 1. Національна та регіональна культура; 2. Етнічна культура; 3. Масова та елітарна культура; 4. Специфіка народної культури; 5. Субкультура та контркультура;	6

	6. Категорії культури (артефакти, архетипи, культурогенез, ментальність); 7. Особливості української ментальності.	
2	Тема 2. Найдавніші культури на території України. 1. Тріпільська культура; 2. Скіфо-сарматська культура; 3. Культура і дохристиянські вірування східних слов'ян. Реферат 1. Джерела вивчення української культури. Велесова книга. 2. Місце української культури в контексті світової. 3. Культурна політика та сучасне суспільство. 4. Найдавніші релігійні уявлення.	7
3	Тема 3. Культура Київської Русі. 1. Основні витoki культури Київської Русі; 2. Освіта Київської Русі; 3. Новий етап у розвитку культури Київської Русі (X-XI ст.); 4. Ренесанс в українській культурі. Реферат 1. Структура та символіка храмової архітектури Київської Русі. 2. Архітектура храмів і монастирів середньовічної Русі. 3. Літературні осередки киеворуських книжників (книжники кола Ярослава Мудрого, книжники Києво-Печерського і Видубицького монастирів). 4. "Правда Руська" Ярослава Мудрого – пам'ятка юридичної та суспільно-політичної думки України-Русі епохи Середньовіччя. 5. Фрески та мозаїки Софії Київської. 6. Символіка зовнішніх контурів та внутрішнього простору храмових споруд Київської Русі. 7. Система освіти та типи шкіл у добу Київської Русі.	7
4	Тема 4. Культура епохи Барокко та доби Просвітництва (XVII - XVIII вв.) 1. Національна система освіти в Україні в XVII - XVIII ст.; 2. Книгодрукування; 3. Мистецтво українського бароко: а) архітектура; б) скульптура; в) живопис; г) музика; д) театр; є) література. Реферат	7

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Міста як ремісничо-торгові, адміністративні й оборонні центри Київської Русі та Галицько-Волинського князівства 2. Просвітницька діяльність Острозької слов'яно-греко-латинської академії. 3. Перші магістри і доктори: українські здобувачи в університетах Європи. 4. Архітектурні перлини XIV-XVI ст.: Кам'янець-Подільський, Хотинський, Олеський та Мукачівський замки. 5. Ренесансна архітектура Львова XVI – пер. пол. XVII ст. 6. Освіта та наука. Культурно-просвітницька діяльність Києво-Могилянської академії. 7. Своєрідність формування української барокової культури: архітектура, живопис, музика і театральне мистецтво. 8. Українське літературне бароко. 9. Гетьман Іван Мазепа – будівничий української православної церкви. 10. Українське музичне та театральне мистецтво XVII-XVIII ст. (шкільний театр, вертеп). 	
5	<p>Тема 5. Художня культура України XIX століття</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні тенденції розвитку Західної Європи і України XIX століття; 2. Основні художні напрями XIX століття: <ol style="list-style-type: none"> а) Класицизм; б) Романтизм; в) Реалізм. 3. Особливості української культури XIX століття: <ol style="list-style-type: none"> а) Література; б) Архітектура; в) Скульптура; г) Образотворче мистецтво; д) Музика; є) Театральне мистецтво. <p>Реферат</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Український театр козацько-гетьманської доби. 2. Українське архітектурне бароко. Б.Меретин, Й.-Г.Шедель, І.Григорович-Барський. 3. Барокові мотиви в пам'ятках книжкової графіки (Олександр та Леонтій Тарасевичі, Іван Мирський). 4. Ідеї українського відродження в діяльності Кирило-Мефодіївського товариства. 5. Діяльність "Руської трійці" на ниві національно-культурного відродження Галичини. 6. Культурно-просвітницька діяльність Наукового Товариства ім.Т.Г.Шевченка 	7
6	<p>Тема 6. Українська культура кінця XIX – першої половини XX ст.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальні тенденції розвитку культури на рубежі XIX-XX ст; 2. Модернізм як світоглядно-естетична система; 3. Становлення української культури в умовах прогресуючого тоталітаризму; 4. Український культурний ренесанс 20-30-х рр. <p>Реферат</p>	7

	<ol style="list-style-type: none"> 1. Культура і духовне життя в Україні у 1917-1920 рр. 2. Модернізм в українській культурі (кінець XIX – 20-ті роки XX ст.). 3. Суперечності культурного процесу доби тоталітаризму. Українізація та "розстріляне відродження". 4. Радянська культура та проблеми національно-культурного життя в Україні у 60-80-ті рр. "Шістдесятництво". 5. Національно-культурне життя в Україні після встановлення незалежності. 	
7	<p>Тема 7. Сучасна українська культура</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Специфіка становлення сучасної культури України; 2. Постмодернізм як світоглядно-естетична система; 3. Тенденції розвитку сучасної української культури. <p>Есе</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке бути сучасним українцем. 	7
	Всього	48

8. ВИДИ ТА МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Робоча програма навчальної дисципліни передбачає наступні види та методи контролю:

Види контролю	Складові оцінювання
поточний контроль , який здійснюється у ході: проведення практичних занять, виконання індивідуального завдання; проведення консультацій та відпрацювань.	60%
підсумковий контроль , який здійснюється у ході проведення екзамену (заліку).	40%

Методи діагностики знань (контролю)	фронтальне опитування; наукова доповідь, реферати, усне повідомлення, індивідуальне опитування; робота у групах; ділова гра, розв'язання ситуаційних завдань, кейсів, практичних завдань, екзамен.
--	--

Питання до заліку

1. Витоки та передумови формування української культури. 2. Періодизація історичного розвитку української культури. 3. Етнокультурні проблеми походження українського народу. 4. Матеріальна та духовна культура передслов'янського населення України: палеоліт, мезоліт, неоліт. 5. Трипільська культура та її особливості. 6. Культура на землях України епохи раннього залізного віку: кіммерійці, скіфи, сармати. 7. Загальна характеристика ареалу культури східнослов'янських племен. 8. Особливості і джерела вивчення культури стародавніх слов'ян.	9. Релігійні вірування та міфологія східнослов'янських племен. 10. Культура Київської Русі. Особливості культури Київської Русі дохристиянського періоду. 11. Міфологія і релігійні вірування Київської Русі дохристиянського періоду. 12. Усна народна творчість Київської Русі. 13. Особливості християнізації Київської Русі. Роль Кирила та Мефодія історії українського християнства. 14. Вплив християнізації Київської Русі на духовну культуру східних слов'ян. 15. Філософська думка Київської Русі.

16. Перекладна та оригінальна література Київської Русі.
17. Освіта і наука Київської Русі.
18. Мистецтво Київської Русі.
19. Значення християнізації Київської Русі в розвитку української культури.
20. Культура України-Русі періоду феодальної роздробленості.
20. Соціально-політична і культурна ситуація в Галичині та на Волині в XII – XIII століттях.
21. Культурні традиції українського Ренесансу (XV – перша половина XVII ст.) Ранній гуманізм в Україні.
22. Діяльність культурно-освітніх осередків та братських рухів в XV – XVII ст.
23. Соціально-політична і культурна ситуація в польсько-литовську добу.
24. Значення культурних зв'язків Галицько-Волинського князівства з іншими землями Стародавньої Русі та західними державами.
25. Освіта і книгодрукування в XIV – XVII ст.
26. Характерні особливості літературного і видавничого процесу в українських землях за часів феодальної роздробленості.
27. Українська культура козацької доби (друга половина XVII – кінець XVIII ст.). Феномен козацької культури.
28. Українське бароко як нове світовідчуття і нове мистецтво.
29. Еволюція образотворчого мистецтва в добу Козаччини.
30. Український іконопис XVII – XVIII ст.
31. Українська культура XIX – початку XX ст.
32. Генезис та періодизація національно-культурного відродження в Україні.
33. Дворянський період національно-культурного відродження та його особливості.
34. Народницький період національно-культурного відродження.
35. Модерністський період національно-культурного відродження та його характерні риси.
36. Розвиток науки і філософії в другій половині XIX – на початку XX ст.
37. Літературний процес другої половини XIX ст.
38. Образотворче мистецтво, музика, театр другої половини XIX – початку XX ст.
39. Основні стилі та напрямки літератури і мистецтва в Україні другої половини XIX – початку XX ст.
40. Т.Г. Шевченко – засновник сучасної культури українського народу.
41. Українська культура радянської доби (кінець 1910-х – кінець 1980 –х років).
42. Національно-культурне піднесення 1920-х років. Українізація і її вплив на літературу, освіту та науку в Україні.
43. Розвиток науки і філософії в добу радянської України.
44. Мистецтво радянської України. Український мистецький авангард та його доля.
45. Роль української діаспори в розвитку національної культури України.
46. Десталінізація та її вплив на розвиток української культури у другій половині XX століття.
47. Українська культура в ситуації подолання наслідків тоталітаризму (кінець 1980-х – перша декада XXI ст.).
48. Здобутки і втрати української культури в другій половині XX ст.
49. Релігія і церква як важливі чинники розвитку національної культури в незалежній Україні.
50. Україна між Сходом і Заходом: перспективи розвитку національної культури України у XXI ст.

9. ОЦІНЮВАННЯ ПОТОЧНОЇ, САМОСТІЙНОЇ ТА ІНДИВІДУАЛЬНОЇ РОБОТИ ЗДОБУВАЧІВ З ПІДСУМКОВИМ КОНТРОЛЕМ У ФОРМІ ЕКЗАМЕНУ/ ЗАЛІКУ

<i>Поточний контроль</i>			
Види роботи	Планові терміни виконання	Форми контролю та звітності	Максимальний відсоток оцінювання
Систематичність і активність роботи на семінарських (практичних) заняттях			
1.1. Підготовка до практичних занять	Відповідно до робочої програми та розкладу занять	Перевірка обсягу та якості засвоєного матеріалу під час практичних занять	20
Виконання завдань для самостійного опрацювання			
1.2. Підготовка програмного матеріалу (тем, питань), що виносяться на самостійне вивчення	-//-	Розгляд відповідного матеріалу під час аудиторних занять або ІКР ¹ , перевірка конспектів навчальних текстів тощо	20
Виконання індивідуальних завдань (науково-дослідна робота здобувача)			
1.3. Підготовка реферату (есе) за заданою тематикою	Відповідно до розкладу занять і графіку ІКР	Обговорення (захист) матеріалів реферату (есе)	15
1.4. Інші види індивідуальних завдань, в т.ч. підготовка наукових публікацій, участь у роботі круглих столів, конференцій тощо.	-//-	Обговорення результатів проведеної роботи під час аудиторних занять або ІКР, наукових конференцій та круглих столів.	5
Разом балів за поточний контроль			60
Підсумковий контроль екзамен / залік			40
Всього балів			100

10. КРИТЕРІЇ ПІДСУМКОВОЇ ОЦІНКИ ЗНАНЬ ЗДОБУВАЧІВ (для екзамену / заліку)

Рівень знань оцінюється:

- «відмінно» / «зараховано» А - від 90 до 100 балів. Здобувач виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно знаходити та опрацьовувати необхідну інформацію, демонструє знання матеріалу, проводить узагальнення і висновки. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, під час яких давав вичерпні, обґрунтовані, теоретично і практично правильні відповіді, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» В - від 82 до 89 балів. Здобувач володіє знаннями матеріалу, але допускає незначні помилки у формуванні термінів, категорій, проте за допомогою викладача швидко орієнтується і знаходить правильні відповіді. Був присутній на лекціях та семінарських заняттях, має конспект з виконаними завданнями до самостійної роботи, презентував реферат (есе) за заданою тематикою, проявляє активність і творчість

¹ Індивідуально-консультативна робота викладача зі здобувачами

у науково-дослідній роботі;

- «добре» / «зараховано» С - від 74 до 81 балів. Здобувач відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень, з допомогою викладача може аналізувати навчальний матеріал, але дає недостатньо обґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, реферату та активність у науково-дослідній роботі;

- «задовільно» / «зараховано» D - від 64 до 73 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на середньому рівні, допускає помилки, серед яких є значна кількість суттєвих. При цьому враховується наявність конспекту з виконаними завданнями до самостійної роботи, рефератів (есе);

- «задовільно» / «зараховано» E - від 60 до 63 балів. Здобувач був присутній не на всіх лекціях та семінарських заняттях, володіє навчальним матеріалом на рівні, вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні, на всі запитання дає необґрунтовані, невичерпні відповіді, допускає помилки, має неповний конспект з завданнями до самостійної роботи.

- «незадовільно з можливістю повторного складання» / «не зараховано» FX – від 35 до 59 балів. Здобувач володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину навчального матеріалу.

- «незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни» / «не зараховано» F – від 0 до 34 балів. Здобувач не володіє навчальним матеріалом.

Таблиця відповідності результатів контролю знань.

100-бальною шкалою	Шкала за ECTS	За національною шкалою	
		екзамен	залік
90-100 (10-12)	A	Відмінно	зараховано
82-89 (8-9)	B	Добре	
74-81(6-7)	C	Задовільно	
64-73 (5)	D		
60-63 (4)	E		
35-59 (3)	FX	незадовільно	не зараховано
1-34 (2)	F		

11. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Герман Л., Глеба Г., Ралко В., Кочубінська Т., Яковленко К. Чому в українському мистецтві є великі художниці. Київ : PinchukArtCentre, 2019. 224 с.
2. Гула Р.В., Передерій І.Г., Дерев'янка Л.І. Історія української культури у схемах, таблицях та ілюстраціях. Київ : Каравела, 2019. 180 с.
3. Дедурін Г.Г. Історія та культура України: навч. посібник. Харків : ХНУВС, 2017. 108 с.
4. Калита Н., Лібет С. Журнал «Your Art». Київ : IST Publishing, 2019-2020.
5. Качкан В.А., Величко О.Б., Божко Н.М. та ін. Історія української культури : підручник. 4-е видання. Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2021 р. 368 с.
6. Павлова О.Ю., Мельничук Т.Ф. Історія української культури: навч. посібник. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 339 с.
7. Сабадаш Ю.С., Історія української культури. Практикум для здобувачів усіх спеціальностей ОС «Бакалавр» денної та заочної форм навчання. Київ : Ліра-К., 2021. 138 с.

8. Скляренко Г., Маценко Н., Рай К., Рублевська Р., Естеркин І. 25 років присутності. Сучасні українські художники. Київ : ArtHuss, 2018. 356 с.
9. Сушко А. Історія української культури: навч. посібник. Одеса : Фенікс, 2018. 62 с.

Додаткова:

1. Васіна З. Еволюція українського вбрання. Сторінки історії. Харків : Виват, 2021. 560 с.
2. Попович М. Нарис історії культури України. Київ : АртЕк, 2017. 730 с.
3. Сабадаш Ю. Історія української культури (XX століття): Ілюстрована хрестоматія. Частина II. Київ : Ліра-К, 2022. 292 с.
4. Сабадаш Ю. Історія української культури. Від стародавніх часів до XIX століття. Ілюстрована хрестоматія. Київ : Ліра-К, 2020. 320 с.
5. Скляренко Г. Українські художники: з відлиги до Незалежності. Книга перша і друга. Київ : ArtHuss, 2020. 304 с.
6. Скляренко Г., Сучасне мистецтво України. Портрети художників. Київ : ArtHuss, 2017. 400 с.

Інформаційні ресурси:

1. Культура України <http://elib.nplu.org/>
2. Нарис історії культури України <http://izbornyk.org.ua/popovych/narys.htm>
3. Історія України www.izbornyk.org.ua
4. Братко-Кутикинський О. Мова і ментальність <http://www.ukrcenter.com>